

1988, 11. července – Sdělení VONS č. 781 „D. Mráz ve vazbě“ o uvalení vazby na Daniela Mráze obviněného z pokusu o trestný čin opuštění republiky.

Dne 28. 6. 1988¹ byl Daniel Mráz, nar. 4. 7.1957, bytem Levského 3186, 143 00 Praha 4, dřevorubec podniku Sady, lesy, zahradnictví Praha, zadržen v blízkosti čs. státní hranice s Rakouskem. Byl převezen do Českých Budějovic, kde byl obviněn z pokusu o trestný čin opuštění republiky podle §§ 8 odst. 1 k 109 odst. 1 tr. zák.² Krajský prokurátor na něj uvalil vazbu.³ Dne 30. 6. 1988 byl převezen do Prahy, je vězněn ve věznici MS č. 1 v Ruzyni.

Daniel Mráz je stoupencem undergroundu a pro pořádání koncertů rockové hudby ve Služetíně na Karlovarsku, kde byl spolumajitelem usedlosti, měl v letech 1986-87 potíže se státními orgány. Ve Služetíně docházelo k opakovaným policejním represáliím a posléze byla D. Mrázovi usedlost vyvlastněna (viz naše sdělení č. 670).⁴ V r. 1986 manželka D. Mráze s dvěma nezletilými dětmi emigrovala do Rakouska. Od této doby se D. Mráz marně pokoušel legálně vystěhovat. Poslední žádost o vystěhování mu byla zamítnuta dne 27. 5. 1988.⁵ Důvodem jeho pokusu o opuštění republiky byla snaha spojit se svou rodinou.⁶

Případ Daniela Mráze není ojedinělý. Současná právní úprava vycestovávání a vystěhování je v rozporu s č. 12 mezinárodního paktu o občanských a politických právech a proto mnoho čs. občanů je nuceno volit tento způsob opuštění republiky. Československo je jednou z mála zemí na světě, kde se protiprávní opuštění republiky stíhá jako trestný čin a ne jako správní přestupek. D. Mrázovi nyní hrozí trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců až 5 let.

Informace o Chartě 77, r. 11, 1988, č. 14, s. 14.

POZNÁMKY

- ¹ Správně 27. 6. 1988.
- ² Vyšetřovatel odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB České Budějovice JUDr. Milan Fichtner zahájil 27. 6. 1988 trestní stíhání Daniela Mráze, které odůvodnil takto: „*Obviněný Daniel MRÁZ se dne 26. 6. 1988 v Praze rozhodl k ilegálnímu odchodu z ČSSR do Rakouska. S tímto úmyslem a cílem odejel téhož dne v nočních hodinách vlakem z Prahy přes Tábor, Veselí nad Lužnicí, okr. Jindřichův Hradec. Poté postupoval pěšky do obce Chlum u Třeboně, kde vyčkal do setmění. Kolem 22.00 hod. pak postupoval směrem ke státní hranici s Rakouskem. Orientoval se podle busoly a mapy. Po příchodu k drátěnému zátarasu v 01.37 hod. dne 27. 6. 1988 tento přestříhal a při dalším postupu ke státní hranici byl zadržen hlídkou PS, takže k dokončení trestného činu nedošlo.*“ ABS, vyšetřovací spis k případu Daniela Mráze, sign. V 41294 MV.
- ³ Krajský prokurátor v Českých Budějovicích JUDr. Pavel Pilný vzal D. Mráze usnesením z 28. 6. 1988 do vazby. Proti tomuto usnesení podal Mráz 21. 7. 1988 stížnost, kterou městská prokurátorka v Praze JUDr. Jitka Fuchsová 27. 7. 1988 zamítla. Proti tomuto usnesení podal Mráz 3. 8. 1988 prostřednictvím svého obhájce JUDr. Zdeňka Dítěte z Advokátní poradny Praha 2 stížnost, kterou Městský soud v Praze 16. 8. 1988 zamítl. Uvedené dokumenty jsou uloženy in: tamtéž.
- ⁴ Dokument č. 673. K případu Daniela Mráze viz dále sdělení VONS č. 811, dokument č. 815.
- ⁵ Mráz podal celkem tři žádosti o vystěhování za účelem sloučení rodiny. Prvé dvě žádosti z 5. 2. 1987 a 26. 6. 1987 byly zamítnuty rozhodnutím odboru pasů a viz Správy SNB hlavního města Prahy a Středočeského kraje – první zamítnutí nebylo datováno, druhé ze 14. 8. 1987, obsahovalo toto odůvodnění: „*Ve smyslu shora uvedeného zákona a vládního nařízení [ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 63/1965 Sb. o cestovních dokladech a § 1 vládního nařízení č. 114/1969 Sb.] nelze Vaší žádosti vyhovět ani s přihlédnutím k důvodům, které uvádíte. Povolení vystěhování není v souladu s ochranou vnitřního pořádku. Při posuzování Vaší žádosti bylo dále přihlédnuto k tomu, že se hodláte vystěhovat za manželkou a dcerami, které se zdržují v zahraničí bez souhlasu čs. úřadů. Proto bylo rozhodnuto Vaší žádost o povolení vystěhování do RAKOUSKA zamítnout.*“ Proti těmto rozhodnutím podal Mráz odvolání, jež byla rovněž zamítnuta. Mráz adresoval 29. 10. 1987 dopis prezidentu republiky obsahující žádost o povolení vystěhování s vysvětlením důvodů pro tento postup, načež byl vyrozuměn kanceláří prezidenta dopisem z 11. 2. 1988, že věc bude postoupena kompetentnímu orgánu – v tomto případě Krajské správě SNB v Praze, kam byl 4. 3. 1988 předvolán. Při tomto jednání mu bylo přislíbeno povolení vystěhování, avšak 27. 5. 1988 byl vyrozuměn, že se jeho žádost zamítá, protože s vystěhováním

nesouhlasí zaměstnavatel – podnik hlavního města Prahy Sady, lesy a zahrádnictví z důvodu nedostatku pracovních sil. V souvislosti s tímto rozhodnutím požádal Mráz 3. 6. 1988 zaměstnavatele o změnu stanoviska, 12. 6. 1988 podal výpověď a 13. 6. 1988 žádost o odvolání rozhodnutí Odboru pasů a víz Správy SNB a hlavního města Prahy a Středočeského kraje. Bližší informace viz v protokolu o výsledku obviněného D. Mráze z 12. 7. 1988 vedeného vyšetřovatelem odboru vyšetřování StB Správy SNB hlavního města Prahy a Středočeského kraje JUDr. Petrem Kadeřábkem. ABS, vyšetřovací spis k případu Daniela Mráze, sign. V 41294 MV. Rozhodnutí odboru pasů a víz Správy SNB hlavního města Prahy a Středočeského kraje, žádost D. Mráze o změnu původního stanoviska podniku Sady, lesy, zahrádnictví Praha 1 k jeho vystěhování ze 3. 6. 1988, podání výpovědi ze zaměstnání z 12. 6. 1988, žádost o odvolání rozhodnutí odboru pasů a víz Správy SNB hl. města Prahy a Středočeského kraje ze 13. 6. 1988, dopis prezidentu republiky z 29. 10. 1987 a odpověď z kanceláře prezidenta z 11. 2. 1988 jsou uloženy in: LP, Sb. VONS, inv. č. 221, sign. I/1 a II/1, kart. 36.

- ⁶ V rozhovoru s Jiřím Kostúrem Daniel Mráz uvedl, že k pokusu překonat hranice u Třeboně ho vedl nátlak příslušníka StB Václava Duchače, který se ho snažil získat pro spolupráci. STÁREK ČUŇAS, František – KOSTÚR, Jiří: *Baráky. Souostroví svobody*, Praha 2010, s. 439–440.